

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

**НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА
ГАРАНЦИЯ ЗА МЛАДЕЖТА**

2014 – 2020 г.

София, 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

- 1. Обосновка**
- 2. Изпълнение на схемата за Гаранция за младежта на национално ниво**
 - 2.1. Национална гаранция за младежта на Р България, съгласно Препоръка на Съвета на ЕС от 22 април 2013 г.**
 - 2.2. Партньорски подходи**
 - 2.3. Ранни интервенции и активиране**
 - 2.4. Подкрепящи мерки за интегриране на пазара на труда**
- 3. Финансиране**
- 4. Оценка и непрекъснато подобряване на схемите**

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ	Агенция по заетостта
ВУ	Висше училище
ДПП	Държавен план прием
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСГРАОН	Национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЗПОО	Закон за професионалното образование и обучение
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИКЦ	Младежки информационно-консултантски центрове
МК	Министерство на културата
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НПДЗ	Национален план за действие по заетостта
НПЛЕГМ	Национален план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта
НПО	Неправителствени организации
НРС	Наблюдение на работната сила
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Р България
НЦЕМПИ	Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“
ОП РЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОСЗ	Обществени служби за заетост
РИО	Регионални инспекторати по образованието
СОП	Специални образователни потребности
ЦА	Централна администрация
ЦПО	Център за професионално обучение
EMCO	Комитет по заетостта
ESCO	Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите
EURES	Мрежа за сътрудничество между службите за заетост в страните от Европейското икономическо пространство - European Employment

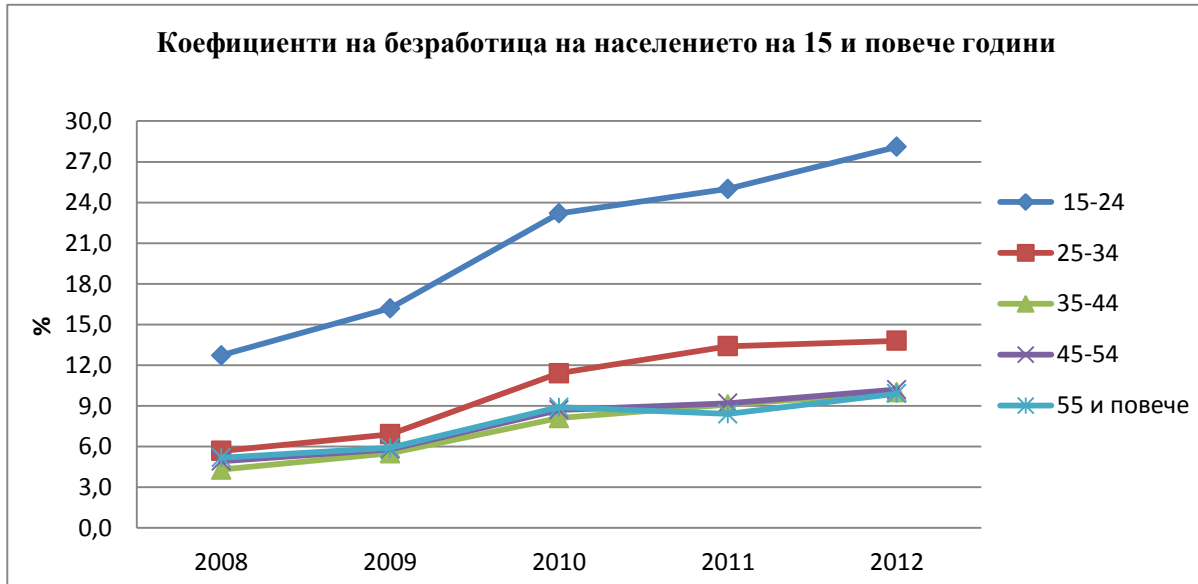
Services

NEET

Младежи, които не са в образование, заетост или в обучение (Not in Education, Employment or Training)

1. Обосновка

Икономическата криза и последвалото бавно икономическо възстановяване доведе до значително увеличаване на младежката безработица в страната. Коэффициентът на безработица за възрастовата група 15-24 г. нарасна повече в сравнение с коефициента на безработица за другите възрастови групи, но като брой безработните от възрастовите групи 25-34 г. и 35-44 г. нарастват много по-съществено.

Източник: НРС, НСИ

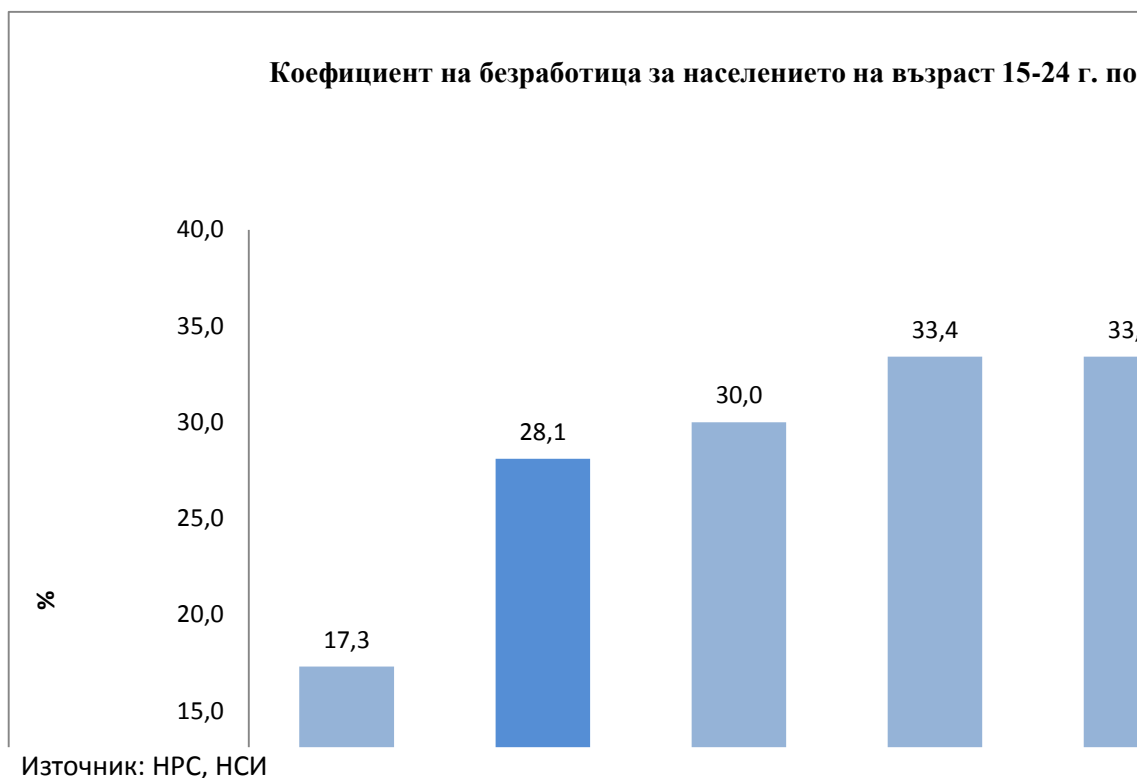
Коэффициентът на младежка безработица (15-24 г.) е 28.3% средно за деветте месеца¹ на 2013 г. или с 0.2 процентни пункта (п.п.) по-висок в сравнение със същия период на предходната година. Нивото на показателя за България през третото тримесечие на 2013 г. е с 5.1 п.п. по-високо спрямо средната стойност на коефициента на младежка безработица за ЕС-27 за същия период. През деветмесечието на 2013 г. в сравнение със същия период на 2012 г. се отчита намаление в броя на безработните младежи на възраст 15-24 г. Безработните младежи намаляват (с 3.0 хил.) и броят им през деветте месеца на 2013 г. е средно 66.2 хил.

По данни на Евростат делът на младежите, които не работят и не учат през 2012 г. е 21.5% или с 0.3 п.п. по-малко в сравнение с 2011 г., независимо от това намаление той остава най-висок в сравнение със стойността на показателя за другите държави-членки за 2012 г.

В пет от шестте статистически региона (ниво 2²) коефициентът на младежка безработица за населението на възраст 15-24 г. е над 30% през 2012 г. Най-висок е коефициентът на младежка безработица в Североизточния регион, а най-нисък в Югозападния регион.

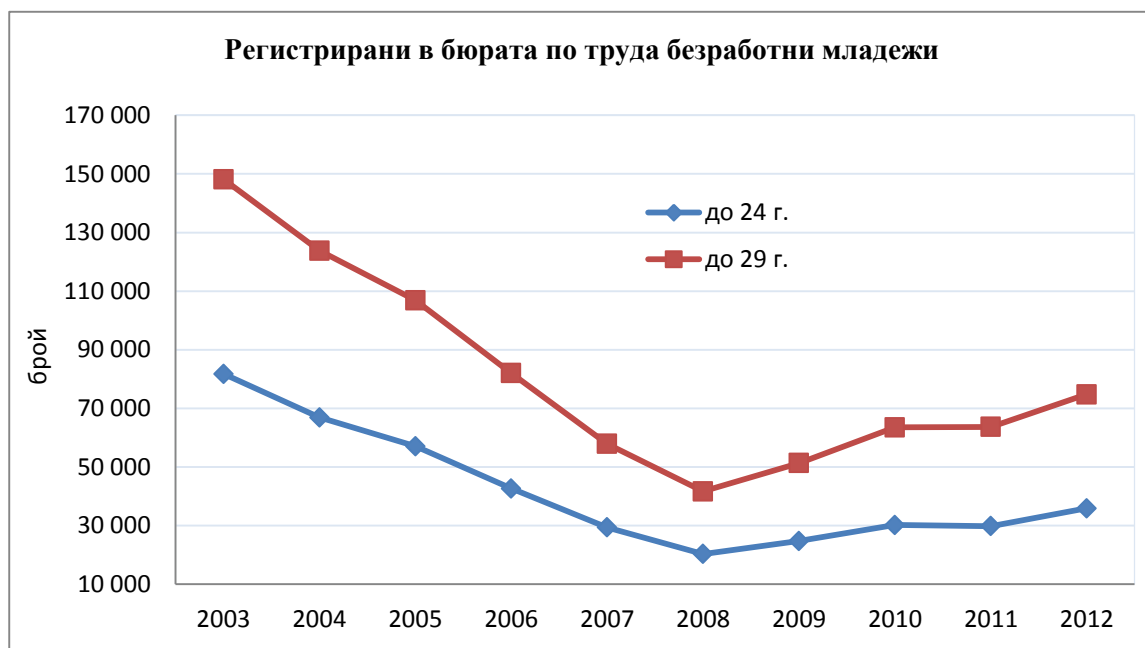
¹ По данни от Наблюдението на работната сила, провеждано от НСИ, изчислени средно за първо, второ и трето тримесечие

² Съгласно изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз

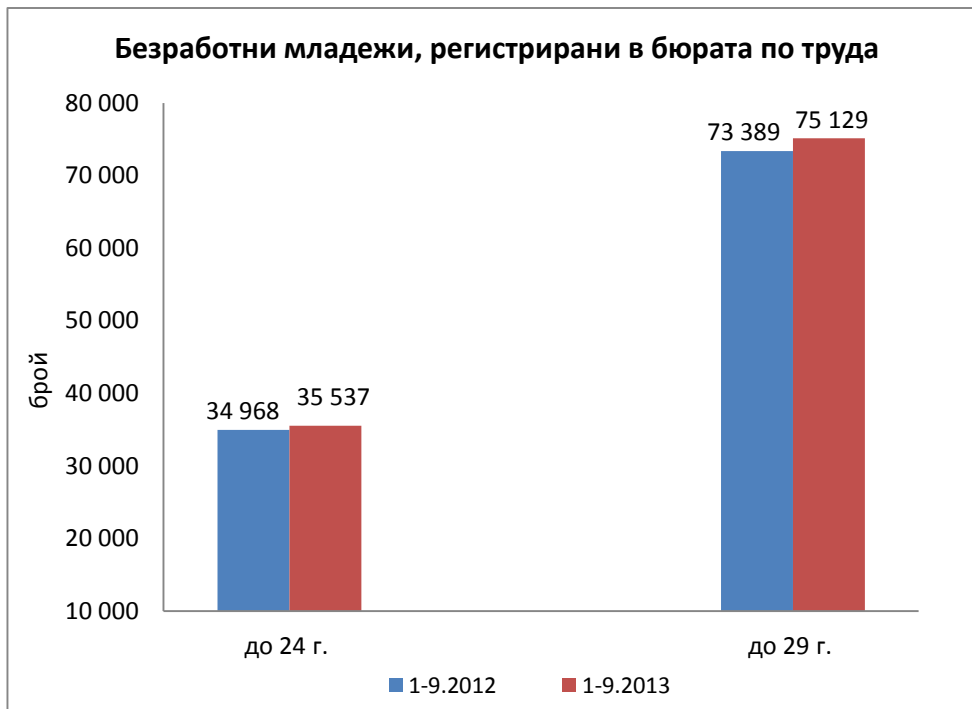
Младежите на възраст 15-29 г. са целева група на политиката по насърчаване на заетостта съгласно националното законодателство. През деветте месеца на 2013 г. в сравнение със същия период на 2012 г. средният брой на безработните младежите на възраст 15-29 г. остава непроменен. За същия период коефициентът на безработица за младежите на възраст 15-29 г. нараства с 0.8 п.п. и е средно 21.6% през деветте месеца на 2013 г.

По данни на административната статистика на **Агенцията по заетостта (АЗ)** за периода от 2008 до 2012 г. регистрираните в бюрата по труда безработни младежи на възраст до 24 г. се увеличават с 15 547 лица, а тези на възраст до 29 г. нарастват с 33 122 лица.

Източник: АЗ

През периода януари - септември 2013 г. по данни на АЗ средномесечният брой на безработните младежи и от двете възрастови групи - до 24 г. и до 29 г. нараства в сравнение със същия период на предходната година. Относителните дялове на безработните младежи до 24 г. и 29 г. от всички безработни през деветте месеца на 2013 г. са съответно 9.6% и 20.3%.

Източник: АЗ

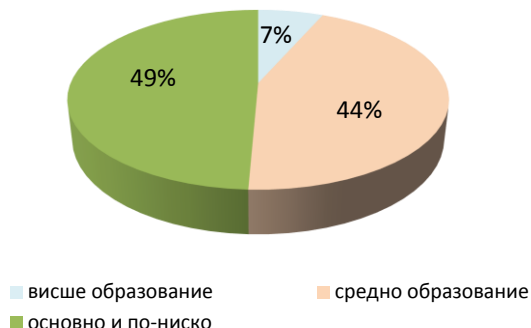
Половината от безработните младежи, регистрирани в бюрата по труда са жени. Във възрастовата група до 24 г. делът на жените е 49.6%, а във възрастовата група до 29 г. делът на жените е 52.9%.

Средномесечният брой на регистрираните в бюрата по труда до 4 месеца безработни младежи до 24 г. и до 29 г. намалява спрямо деветмесечието на 2012 г. През периода януари-септември 2013 г. с регистрация до 4 месеца е почти всеки втори младеж до 24 г. и до 29 г.

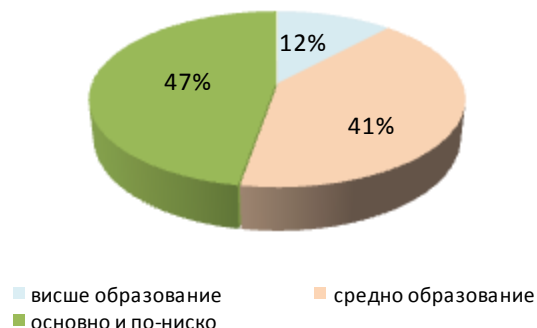
Средномесечният брой на регистрираните в бюрата по труда продължително безработни младежи и от двете наблюдавани възрастови групи нараства повече за групата до 29 г. и по-малко за групата до 24 г. През периода януари-септември на 2013 г. спрямо същия период на предходната година средномесечният брой на продължително безработните младежи до 24 г. нараства с 62 лица, а този на продължително безработните младежи до 29 г. нараства с 386 лица. През разглеждания период продължително безработен е всеки пети безработен младеж до 24 г. и почти всеки пети безработен до 29 г.

Един от ключовите фактори, предопределящ младежката безработица е степента на придобитото образование. Данните показват, че безработицата сред младежите с висше образование е по-ниска. В образователната структура на безработните младежи до 24 г. през периода януари-септември на 2013 г. с най-голям относителен дял е групата на младежите с основно и по-ниско образование, следвани от тези със средно и с висше образование. В съвкупността на безработните младежи до 24 г. със средно образование преобладават лицата със средно професионално (63.1% или 9 897 лица). В образователната структура на безработните до 29 г. се наблюдават идентични тенденции, като в съвкупността на безработните младежи до 29 г. със средно образование също преобладават лицата със средно професионално образование (е 64.1% или 19 670 лица).

Образователна структура на безработните до 24 г., регистрирани в бюрата по труда през периода януари-септември 2013 г.

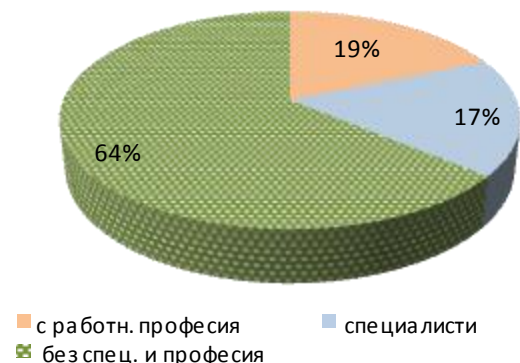
Образователна структура на безработните до 29 г., регистрирани в бюрата по труда през периода януари-септември 2013 г.

Източник: АЗ

Липсата на квалификация прави младите хора неконкурентноспособни на пазара на труда и е един от основните фактори за високата безработица сред тях. Най-многобройни и с най-голям относителен дял в професионалната структура на безработните младежи до 24 г. и до 29 г. са младежите без специалност и професия.

Професионална структура на безработните до 24 г., регистрирани в бюрата по труда през периода януари-септември 2013 г.

Професионална структура на безработните до 29 г., регистрирани в бюрата по труда през периода януари-септември 2013 г.

Източник: АЗ

Краткият анализ на младежката безработица показва, че ниското или неподходящото образование и липсата на квалификация са сред основните причини за безработицата сред младежите в България. Освен изброените структурни фактори сред причините за младежката безработица и неактивност са и липсата на професионален и/или трудов опит, липсата на ключови умения и трудови навици, преждевременно напускане на училище, както и загубата на трудова мотивация поради продължителен престой без работа. Нарастването на младежката безработица е резултат и от това, че в условия на несигурна икономическа ситуация работодателите освобождават предимно най-неопитните работници и служители.

От друга страна, адресирането на интегрирани мерки за намаляване на младежката безработица, които взаимно се допълват и ангажират всички заинтересовани страни – държавни институции, социални партньори и общини, какъвто бе подхода на изпълнение на Националната инициатива „Работа за младите хора в България“ 2012-2013 г. дава добри резултати. Така например, през периода на реализация на Националната инициатива, въпреки негативното влияние на

икономическата криза, не се допусна скок в младежката безработица. С Инициативата стартираха активни мерки за създаване на работни места с перспективи за качествена и устойчива заетост, мерки за повишаване на пригодността за заетост, които отчитат бъдещите тенденции в развитието на пазара на труда, услуги по информиране и консултиране, които с настоящият план ще бъдат продължени.

2. Изпълнение на схемата за Гаранция за младежта на национално ниво.

2.1 Национална гаранция за младежта на Р България, съгласно Препоръка на Съвета на ЕС от 22 април 2013 г.

Националната гаранция за младежта на България предвижда, че всеки млад човек на възраст от 15 до 24 години вкл. ще получи добро предложение за работа, продължаване на образованието, чиракуване или стаж в рамките на 4 месеца след като остане без работа или напусне системата на формалното образование.

Националната гаранция за младежта на България ще се реализира поетапно. За младежите, регистрирани в бюрата по труда, предложение ще бъде отправяно до края на 4-тия месец от регистрацията им. Младежите, които не работят и не учат, и не са регистрирани в бюрата по труда, ще бъдат информирани относно възможните услуги, които могат да ползват след регистрация в бюрата по труда, в срок до един месец след получаване на индивидуалните им данни и адрес за кореспонденция в институцията или организацията, която ще осъществява тяхното активизиране.

На всеки регистриран в бюрата по труда безработен младеж ще бъде изготвен индивидуален план за действие, в който ще се определи и неговия профил. Съобразно този профил младежът ще получи предложение за работа (субсидирана или на първичния пазар на труда) или за обучение (обучение за професионална квалификация, за придобиване на ключови компетентности; за продължаване на образованието). Ще се предоставят още професионално ориентиране, кариерно консултиране и мотивационно обучение.

През 2014 г. с приоритет ще се финансира обучение и заетост на младежите до 25 г. с основно и по-ниско образование (преждевременно напуснали образователната система), чиято регистрация в бюрата по труда е с продължителност до 4 месец включително. За младежите с висше и средно образование, с продължителност на регистрацията в бюрата по труда до 4 месец включително, ще се финансира започването на първа работа (стажуване).

За неактивните младежи – не учещи, не работещи, без регистрация в бюрата по труда са предвидени дейности, които ще се реализират с партньорски подход. За тяхното идентифициране и осъществяване на контакт ще се използва информация от МОН, за незаписалите следваща образователна степен или следващ клас на образование младежи и от ЕСГРАОН службите (дирекции „Гражданска регистрация и административно обслужване“) на общинските администрации, за техните адреси. През 2014 г. трудовите посредници от бюрата по труда ще информират всеки от тези младежи относно предоставяните в бюрото по труда услуги, а след 2014 г. информация ще бъде предоставяна и от други организации.

Изпълнението на националната гаранция за младежта ще стартира през януари 2014 г. с мерки и програми, финансирани със средства от държавния бюджет. През 2014 г. се предвижда стартиране на схеми, насочени към младежите, финансирани със средства от ЕСФ, вкл. средства по Гаранцията за младежта, съгласно Инициативата за младежка заетост (Youth Employment Initiative). До 2020г. дейностите ще се финансират от държавния бюджет и с европейски средства, съгласно националните планове за действие по заетостта за съответната година. Изпълнението на НПИЕГМ в Югозападния регион като цяло не се финансира със средства от Инициативата за младежка заетост (Youth Employment Initiative),

а предимно със средства от държавния бюджет. Предвижда се 10% от финансирането за Гаранцията за младежта, съгласно Инициативата за младежка заетост, да се използва за финансиране на райони на по-ниско ниво от ниво NUTS 2 (район за планиране), в рамките на недопустимият Югозападен регион.

2.2 Партньорски подходи

За успешно и резултатно изпълнение на Националния план ще се работи в партньорство между институциите и организациите, посочени в таблица 2.2. от Плана.

Националният план ще се изпълнява от отговорните държавни институции, социалните партньори, местните власти, младежките организации. Координационен съвет ще координира и ще осъществява мониторинг на изпълнението на Плана. Съветът ще се ръководи от министъра на труда и социалната политика, който ще определя неговия поименен състав. В състава на съвета ще участват представители на министерства, на представителните организации на работниците и служителите, на работодателите, на младежките организации и на Националното сдружение на общините в Република България. В срок до един месец от конституирането на Координационния съвет, той ще приеме правилник за дейността си, в който ще се определя редът за работата на Съвета. За координиране изпълнението на НПИЕГМ на регионално и местно равнище ще отговарят директорите на дирекции „Регионална служба по заетостта“ и на дирекциите „Бюро по труда“. За изпълнение на дейностите за активиране и ранни интервенции ще бъде подписано национално рамково споразумение между МТСП, МОН, ММС, НСОРБ и национално представителните организации на работодателите, на работниците и служителите и на младежите. Споразумението ще определи отговорностите на посочените организации по идентифициране и активиране на младежите, които не работят и не учат, включително и на тези, които никога не са учили. Споразумението ще конкретизира ангажиментите на всяка от страните в процеса на идентифициране и активиране на младежите над 15 г., които не учат и не работят. Сред ключовите ангажименти ще са:

- провеждане на информационна кампания за целите и същността на Националната гаранция за младежта в контекста на Европейската гаранция за младежта; разпространение на материали, брошури, информиране чрез медиите, Интернет страници, социални мрежи и др.
- предоставяне на информация от МОН на МТСП относно младежите, преждевременно напуснали и рано отпаднали от образователната система;
- подкрепа от НСОРБ, посредством местните власти, за идентифициране на младежите, отпаднали от образователната система, както и на тези, които никога не са посещавали училище;
- с активното участие на Министерството на младежта и спорта ще бъдат идентифицирани активни нестопански организации в страната (МИКЦ), които реализират младежки дейности и услуги, за идентифициране на младите хора, които не са нито в заетост, нито в образование и обучение. Организациите ще предприемат действия за тяхното активиране за регистрацията им в бюрата по труда, включително чрез услуги по местоживееене от младежки работници (активен диалог с всеки млад човек чрез предоставяне на информация и индивидуална консултация, реализиране на групови семинари за промяна на нагласите и социално включване). Съвместно с партньорите ще бъде разработена и конкретна методология, относно работата, в рамките на партньорската мрежа, за идентифициране и активиране на младежите, отчитаща спецификата за работа с различните групи млади хора в неравностойно положение, които не са нито в заетост, нито в образование и съобразена със стандартите на Съвета на Европа за работа с тази целеви групи. На база на разработената методика ще бъдат обучени младежки работници (медиатори);
- осъществяване на контакт с идентифицираните младежи, предоставяне на информация относно възможните услуги, предоставяни в бюрата по труда. През 2014 г. ще стартира работата с идентифицираните младежи като ще се осъществява от мениджърите на случай (кейс-мениджъри) в бюрата по труда, както и от трудовите посредници, определени да работят с младежи. С разработването на методологията за работа на партньорската мрежа,

тези дейности могат да се осъществяват, както от МИКЦ (администрирани от Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ в рамките на подпрограма 1 от Националната програма за младежта), местните организации на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, така и от младежки организации. Специфичен аспект на тази дейност ще бъде личния контакт с младежите, както и подхода представители на институциите/организациите да отидат при младежа;

- действията за активиране на младежите ще са насочени към включването им в заетост, чиракуване, стажуване или обучение. Трудовите посредници ще предоставят информация за посредническите услуги по заетостта, организирани и предоставяни от бюрата по труда на младежите, идентифицирани като неработещи и неучещи (съобразно чл. 21а от Правилника за прилагане на ЗНЗ). За младежите от 15 до 17 г. вкл. усилията ще са насочени, съобразно индивидуалния им профил, към връщането им в образователната система включително и ограмотвяване.

В допълнение към Споразумението ще се разработи методологията относно работата, в рамките на партньорската мрежа, за идентифициране и активиране на младежите.

Действията за интегриране на пазара на труда, насочени към регистрираните в бюрата по труда безработни младежи, ще се осъществяват от МТСП посредством АЗ. АЗ ще събира и обобщава данните за работата с регистрираните безработни младежи до 24 г. включително и до 29 г. включително. Данните ще представят информация по всички действия (услуги, програми и мерки), изпълнявани от АЗ, както и такива, изпълнявани от социалните партньори, в контекста на годишните НПДЗ. АЗ ще събира и обобщава данни и относно регистрираните безработни младежи в бюрата по труда, в зависимост от продължителността на регистрацията им, образователната и професионалната им структура, до 24 г. включително и до 29 г. включително.

Агенцията по заетостта е институцията, която си сътрудничи с организациите партньори по дейностите за активиране и самостоятелно осъществява връзка с младите хора за тяхното регистриране в бюрата по труда и ползване на възможностите за обучение и работа. В този процес е решаваща активната работа на трудовите посредници, ромските медиатори, психолозите и кейс-мениджърите с младежите, и контактуването с работодатели за осигуряване на работни места и постоянен обмен на информация между тях и младежите. При изпълнение на мерките за интеграция на пазара на труда Агенцията по заетостта ще работи целенасочено за изпълнение на Националната гаранция, а именно – през 2014 г. с приоритет да се финансира обучение и заетост на младежите до 24 г. включително с основно и по-ниско образование (преждевременно напуснали образователната система), чиято регистрация в бюрата по труда е с продължителност до 4 месец включително. За младежите с висше и със средно образование, с продължителност на регистрацията в бюрата по труда до 4 месец включително, ще се финансира започването на първа работа (стажуване). Министърът на труда и социалната политика, съгласувано с Координационния съвет, ще издаде инструкции за изпълнение на конкретните задачи по гаранцията в съответните срокове от Агенцията по заетостта, въз основа на данните за броя на младежите, които попадат в обхвата на Националната гаранция. При работата с младежите трудовите посредници, психолозите, мениджърите на случай и другите служители в бюрата по труда, работещи с клиенти, съобразяват дейността си с Методическото указание “Оказване на специализирано индивидуално консултиране, насочено към решаване на специфични проблеми на младежите до 29 години, регистрирани в дирекции „Бюро по труда”, в т.ч. при работата с младежи с увреждания. Изпълнителният директор на Агенцията по заетостта дава указания за изпълнението на Националната гаранция от териториалните поделения.

Таблица 2.2: Ключови институции, които ще подкрепят и допринасят за изпълнението на Националния план за прилагане на Гаранцията за младежта

Име на ключовата институция/организация	Вид на институцията/организацията	Ниво на отговорност	Роля в изпълнението на Гаранцията за младежта	Осигуряване на успешно партньорството
Министерство на труда и социалната политика (МТСП)	Държавна администрация	Национално	МТСП отговаря за цялостната организация по разработване и изпълнение на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта.	Ще предлага за обсъждане всички инициативи, финансирани с държавния бюджет, в рамките на Националния съвет за насърчаване на заетостта. Ще осигури техническото обслужване на Консултативния съвет за изпълнение на НПИЕГМ. Координира изпълнението на механизма за включване на резултатите от прогнозите за търсенето и предлагането на труд в България при разработване и провеждане на държавната политика. Ежегодно изпраща годишните доклади с прогнозите за търсенето и предлагането на труд в България, одобрени от министъра на труда и социалната политика, на всички министерства и други институции и на областните администрации. Те разпространяват документа сред своите структури и използват резултатите и прогнозите в своята дейност при планиране на политиките и разработване на бюджетните прогнози. Управляващият орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г. в МТСП ще осигурява подкрепа за интегрирането на младежи на пазара на труда и включването им в обучение в рамките на действащи по ОП схеми и ще подготвя, управлява и изпълнява нови такива в рамките на новата оперативна програма за периода 2014 – 2020 г.
Агенция по заетостта (АЗ) и Регионални служби по заетостта дирекции „Бюро по труда“	Изпълнителна агенция към МТСП	Национално Местно	АЗ отговаря за изпълнението на активната политика на пазара на труда, вкл. и насочените към младежите програми и мерки. АЗ отговаря и за разработването и изпълнението на схеми за заетост, обучение, стажуване и чиракуване, за насърчаване на териториалната мобилност и др., насочени към младежите, в контекста на ОП РЧР 2007-2013г. и 2014-2020г. АЗ, посредством териториалните си подразделения ще предоставя услуги за заетост, както на регистрираните безработни младежи, така и на неработещи и неучещи младежи, идентифицирани по информация, предоставена от МОН за рано отпадналите и преждевременно напусналите образователната система младежи, след регистрация в бюрата по труда.	Съветът към изпълнителния директор на АЗ ще подпомага изпълнението на НПИЕГМ. Съветите за сътрудничество към дирекциите „Бюро по труда“ ще подпомагат изпълнението на НПИЕГМ.

			<p>Трудовите посредници ще предоставят информация за посредническите услуги по заетостта, организирани и предоставяни от бюрата по труда на младежите, идентифицирани като неработещи и неучещи (в изпълнение на чл. 21а от Правилника за прилагане на ЗНЗ).</p> <p>Във всяко бюро по труда ще бъде определена фокусна точка – трудов посредник, който ще работи целенасочено с младежи. Директорите на бюрата по труда координират изпълнението на НПИЕГМ в общините, които обслужват. Директорите на РСЗ координират процеса на изпълнение за областите, които обслужват.</p>	
<p>Министерство на образованието и науката (МОН) и</p> <p>Регионални инспекторати по образованието(РИО) и</p>	<p>Държавна администрация</p> <p>Териториална администрация на Министъра на образованието и науката</p>	<p>Национално</p> <p>Регионално</p>	<p>МОН изпълнява НПИЕГМ относно дейностите в областта на образованието, обучението и възпитанието в детските градини, училищата и обслужващите звена и за степените на образование; осигуряването на достъп и качество на образованието и обучението, превенцията на ранното отпадане от образование и връщането в системата на образованието, и реализирането на националните и европейските политики за образование и обучение на децата, учениците и младите хора.</p> <p>МОН ще допринесе за изпълнението на НПИЕГМ и посредством дейността на Центъра за развитие на човешките ресурси – второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на образованието и науката, в контекста на функциите на Центъра, свързани с участието на България в програма „Еразъм+“ на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.</p>	<p>Ще бъде разработен с участието на всички заинтересовани страни и ще се изпълнява План за изпълнение на Стратегия за намаляване на преждевременно напусналите образователната система (2013-2015). Ще бъде приета и ще се изпълнява Стратегия за учене през целия живот(2014-2020);</p> <p>-РИО участва в разработването и прилагането на областните стратегии за развитието на региона. - В РИО се разработва държавния план-прием (ДПП) за държавните и за общинските училища, по предложение на ръководствата на училищата <i>съгласувано с регионалните структури по заетостта и тези на работодателите</i>. ДПП за държавните училища се утвърждава от министъра на образованието и науката, а за общинските – от началника на РИО. С Плана се утвърждават броят на учениците, профилите, професиите и формите на обучение за следващата учебна година.</p>
<p>Училищата</p>	<p>Училище-юридическо лице с нестопанска цел</p>	<p>Местно-училищно</p>	<p>Администрация за управление и контрол на училищната система на територията на региона. Пряко отговаря за достъпа до училищно образование и за осигуряването на условия за успешно обучение и образование, за обхвата на учениците и за намаляване на дела на отпадналите, както и за реализирането на регионалните политики за професионалното образование, обучение в съответствие с потребностите на региона.</p>	<p>- Стратегията/програмата за развитието на училището, се актуализира ежегодно в съответствие с политиките и мерките в <i>общината, региона, националните политики</i>. -Три пъти в годината директорът на училището предоставя информация за движението на учениците в РИО, а ежемесечно информира <i>общинската служба „Социално подпомагане“</i> за ученици, които са допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия и са получавали детски надбавки. - Директорът на училището и педагогическият съвет подготвят проект на план-прием за следващата учебна година, който <i>се съгласува в общината и се представя в РИО</i>. В обсъждането могат да участват представители на <i>училищното настоятелство, на ученическия съвет и</i></p>

			<p>- Обхващането и задържането в училищно образование се реализира чрез координирани мерки за намаляване на отсъствията; за подобряване на успеха на учениците в риск от отпадане; за създаване на по-добри социални и материални условия в училище; за ангажиране на семейството и другите заинтересовани страни в този процес;</p> <p>- Профилите/професиите и формите на обучение в професионалните училищата и гимназии се съгласуват с потребностите пазара на труда на региона и с интересите на учениците.</p>	<i>други заинтересовани страни.</i>
Министерство на младежта и спорта (ММС)	Държавна администрация	Национално	ММС участва в процеса на разработване на национални и оперативни програми и други европейски и международни програми за младежта и конкретно в НПИЕГМ.	ММС ще изпълнява ключова роля в процеса на изпълнение на гаранцията за младежта като поддържа контакти и осигурява сътрудничество, както с държавните органи, ангажирани с младежката политика, така и с неправителствени организации, чиято дейност е свързана с реализирането на политики за младежки дейности. ММС ще предоставя информация на АЗ за резултатите от активирането на младите хора. Ще участва и в процеса на планиране и изпълнение и отчитане на политики, вкл. на областно и общинско ниво, насочени към младежите.
Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ (НЦЕМПИ)	Юридическо лице към министъра на младежта и спорта	Национално	Насърчава, консултира, организира и координира участието на български младежки организации и институции в европейските и международните младежки програми и инициативи. Изпълнява Националната програма за младежта (2011 – 2015 г.)	НЦЕМПИ ще администрира проекти по национални и международни програми, финансирани от държавния бюджет, от Европейския съюз или от други международни организации. Ще събира и предоставя информация относно изпълнението на проектите за младежки дейности, които администрира. НЦЕМПИ ще консултира млади хора и младежки организации за реда и начина за кандидатстване и участие в администрираните от Центъра програми и инициативи.
Национално сдружение на общините в Р България	Юридическо лице с нестопанска цел – легитимен представител на местната власт	Местно	Представя местната власт в процеса на идентифициране на младежите, които не учат и не работят. Участва в процеса по определяне на механизма за обмен на информация и за осъществяване на контакт с идентифицираните младежи.	НСОРБ ще има ключова роля в процеса на идентифициране и осъществяване на контакт с младежите от групата на тези, които не учат и не работят. В резултат от обмена на информация – от МОН към МТСП относно незаписалите се в следващ клас и/или степен на образование младежи, за осъществяване на контакт с тях от службите ЕСГРАОН към общинските администрации ще е необходима информация за бюрата по труда, с помощта на която да бъде осъществен контакт с младежа и да бъде поканен за регистрация в бюрото по труда.
Национално представителни организации на работодателите в страната	Социални партньори	Национално	Национално признати за представителни работодателски организации, участващи активно в социалния диалог и защитаващи интересите на бизнеса в страната. На национално ниво участват като консултативни и конструктивни органи, предлагащи реформи, мерки, решения, инструменти и критерии, спомагащи за реализацията им. В проектите,	Участват в процеса на планиране на интервенции, насочени към младежите, в изпълнението на конкретни програми, както и в процеса на мониторинг на изпълнението на националния план. Популяризируют Националната гаранция за младежта.

			изпълнявани от национално признатите за представителни работодателски организации ще се предлагат пакети от дейности, насочени към безработните младежи и за активирането им.	
Национално представителни организации на работниците и служителите	Социални партньори	Национално	Неправителствени организации представляващи интересите на работниците и служителите в страната. Участват в социалния диалог на национално ниво – консултират, дават предложения и становища, изпълняват конкретни проекти за обучение и заетост. В проектите, изпълнявани от национално представителните организации на работниците и служителите ще се предлагат пакети от дейности, насочени към безработните младежи, както и за активирането им.	Участват в процеса на планиране на интервенции, насочени към младежите, в изпълнението на конкретни програми, както и в процеса на мониторинг на изпълнението на националния план. Популяризират Националната гаранция за младежта.
Центрове за професионално обучение, лицензирани от Националната агенция за професионално образование и обучение	Физически и юридически лица, регистрирани по съответния нормативен акт	Местно	ЦПО провеждат обучения за придобиване на професионална квалификация, обучения за придобиване на ключови компетентности и професионално ориентиране.	ЦПО в страната, лицензирани в Националната агенция за професионално образование и обучение ще участват активно в процеса по интегриране на пазара на труда, посредством обучаването на младежи за придобиване на професионална квалификация и ключови умения. ЦПО ще провеждат и професионално ориентиране.
Организации на младежите в страната	НПО	Национално и местно	Представяват интересите на младите хора в България. Участват в социалните и обществено-политическите процеси посредством диалог, сътрудничеството със съответните заинтересовани страни и институции, вземащи решения в младежката политика.	Младежките организации в страната ще бъдат привлечени като партньор в работата с младежите и особено в процеса на активиране на младежите, които не учат и не работят. Популяризират Националната гаранция за младежта. Предоставят информация за постигнати резултати в работата с младежите.

2.3 Ранни интервенции и активиране

Предотвратяването на преждевременното напускане и отпадането на младежи от образователната система е основна част на ранните интервенции. Действията ще бъдат в посока: повишаване на качеството на предоставяното образование и обучение, вкл. чрез въвеждането на нови форми на обучение; осигуряване на достъп до образование за всички; развитие на наставничеството, предоставяне на информация, професионално ориентиране и консултиране във връзка с избора на професия и/или продължаване на образованието, предоставяне на психологическа помощ и наставничество; предоставяне на възможности за придобиване на професионална квалификация на по-ранен етап за лицата, които не искат да продължат образованието си и искат да излязат на пазара на труда; предлагане и осигуряване на възможности за придобиване на професионална квалификация в училищна среда и др. Основна цел по отношение на младежите до 18 г. ще бъде връщането им в образование за завършване/придобиване на степен на образование или насочване към придобиване на професионална квалификация, с което шансовете за бъдеща заетост са по-големи.

Организирането и провеждането на широкообхватна политика по информиране на младите хора във връзка с избора на професия, кариерно развитие, потребности на пазара на труда, е от изключителна важност и ще се извършва възможно най-рано, преди излизането на младежите от образователната система. Всички млади хора ще получават информация, професионално ориентиране и консултиране в предпоследната година в училище.

Изграждането на система за ранно предупреждение относно младежи, с високи рискове от отпадане от формалната образователна система, ще даде възможност за започване на индивидуална работа с тях под формата на консултации, подкрепа (вкл. психологическа), работа с родителите, индивидуално ориентиране. Голяма роля в процеса ще има наставничеството – както индивидуалното, така и груповото.

За задържане на младежите в образователната система ще се въведат нови форми на обучение, с което образователният процес ще стане по-гъвкав и ще е възможно да се предоставят индивидуални пътеки за образование – дистанционна и комбинирана форми на образование. Ще се въведе нова възможност за придобиване на професионална квалификация в образователната система, чрез въвеждане на дуалното обучение – осъществяване на професионално обучение на работното място и теоретично обучение в образователна институция.

Изграждането на национална система за валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и/или самостоятелно учене, ще предостави възможност и ще повиши мотивацията на младежите да използват разнообразни подходи и възможности за учене и поддържане и повишаване на професионалната квалификация. Валидирането ще предостави възможност на младежите и за връщане обратно в образователната система с цел продължаване на образованието, както и ще им даде достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация. Валидирането ще улесни трудовата мобилност както в рамките на страната, така и в ЕС.

Два пъти в годината МОН ще предоставя информация на МТСП за младежите, които са завършили определена степен на образование и не са се записали в следващата, както и за тези, които не са записали следващ клас без да са завършили съответна степен. С помощта на тази информация ще бъдат идентифицирани част от преждеременно напусналите образователната система младежи, както и тези, които са придобили образователна степен, но не са активни на пазара на труда. Общините, бюрата по труда, местните младежки организации, ще съставят планове за действие за идентифициране на тези младежи и за тяхното информиране за Националната гаранция, всяка институция или организация ще поеме ангажимент за информирането на определени младежи, за да се достигне до всеки един от тях. Информираниите младежи ще бъдат насърчавани да посетят съответното бюро по труда, където трудовите посредници ще ги информират относно услугите по заетостта, организирани и предоставяни от

бюрата по труда. Във всяко бюро по труда ще има поне по един трудов посредник, специализиран конкретно за работа с младежи. След регистриране в бюрото по труда трудовият посредник ще започне индивидуалната работа за активиране на младежа. Той ще подпомага и останалите трудови посредници при работата им с безработните младежи.

Първата стъпка ще бъде съвместно изготвяне от трудовия посредник и младежа на индивидуален план за действие, в който има профил на младежа за разкриване на неговите умения, компетентности и желаниа, както и конкретизиране на бъдещите действия със срокове и ангажименти. Важен елемент на индивидуалния план са конкретните ангажименти за действие и от двете страни – трудовия посредник и младежа. Индивидуалният профил ще бъде допълван и актуализиран при необходимост.

Следваща стъпка в процеса на активиране на младежа ще бъде предоставяне на професионално ориентиране и мотивиране от експерти в бюрата по труда или в лицензираните центрове за информиране и професионално ориентиране. Всеки младеж до 25г. ще бъде включен в професионално ориентиране и мотивиране – индивидуално, в групи, онлайн, на място. Предоставяната информация ще бъде лесно достъпна и разбираема така че да е от максимална полза за младежа. Професионалното ориентиране ще бъде както с цел заетост, така и за идентифициране на потребностите от обучение въз основа на разработения индивидуален профил на младежа, представяне на възможности за обучение, вкл. възможности за „втори шанс“ за образование, и насочване за включване в подходящо обучение. Включването в професионално ориентиране е важно от гл.т. осъществяването на избор, адекватен, както относно възможностите на младежа, така и по отношение търсенето на пазара на труда.

Таблица 2.3: Ключови реформи и инициативи за осигуряване на ранна интервенция и активиране

Име на реформата/инициативата ³	Ключова/и цел/и	Целеви групи, различни от описаната (ако има такива)	Скала	Име и роля на водещата институцията/организацията и партньорите	Времева рамка за изпълнение	Разходи за изпълнение, ако е приложимо
Планирани реформи						

³ На английски и на български

2.3.1. Въвеждане на нови форми на обучение и използване на регламентираните	Развиване и популяризиране на дистанционна и комбинирана форма на обучение като възможности за гъвкав подход на обучение и като част от възможност за предоставяне на индивидуални пътеки за обучение	Младежи, преждевременно напуснали образователната система и/или такива, които са в риск от преждевременно отпадане	Национално	Министерство на образованието и науката Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите	След приемане на нов Закон за образованието и на измененията и допълненията на Закона за професионално образование и обучение	-по проекти от новия програмен период и бюджетно финансиране по делегирани бюджети на училищата
	С изменение и допълнение на Закона за народната просвета от 27.09.2013 г. по чл. 31, т. 8 е въведена и комбинирана форма на обучение за ученици със специални образователни потребности (СОП). До 01.02.2014 г. училищата следва да създадат необходимите условия за прилагането ѝ. Учениците със СОП, които се обучават през 2013/2014 година в дневна или индивидуална форма, могат по всяко време на годината да преминат в комбинирана форма, след промени в подзаконовите актове		Местно	Училищата	N/A	В рамките на делегираните бюджети на училищата
	При наличието на подходящи условия за образование и обучение в образователните институции (професионални гимназии, професионални паралелки...) по места и при общо съгласие на общините и местния бизнес, могат да се зложат задочна и вечерна форма, които също се финансират по единен стандарт в делегираните бюджети. Такива форми се вписват по профила/професията в Държавния план-прием за следващата учебна година на региона и се съгласуват и утвърждават по общия ред;		Местно	Училищата	N/A	В рамките на делегираните бюджети на училищата
	Обучение на ученици в самостоятелна и в индивидуална форма, които форми не изискват присъствие, а самостоятелна подготовка и явяване на изпити при спазването на изискванията, залегнали в Правилника за прилагане на Закона за народната		Местно	Училищата	По решение на педагогическия съвет и със заповед на директора на училището	В рамките на делегираните бюджети на училищата

	просвета					
2.3.2. Утвърждаване на индивидуалното и груповото наставничество	Развиване на индивидуалното и груповото наставничество за оказване помощ на младежи, с цел преодоляване на проблеми и трудности в образователен, социален или личен план	Младежи в риск от ранно отпадане от образование; на родителите младежите	Местно	МОН, ММС, местни структури на национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите, браншови организации	След приемането на План за изпълнение на Стратегия за намаляване на преждевременното напусналите образователната система (2013-2015).	-по проекти от новия програмен период;
2.3.3. Кариерно ориентиране в училищата	Изграждане и прилагане на система за кариерно ориентиране и консултиране в различни възрастови категории за мотивиране продължаването на образованието и популяризиране ползата от професионалната квалификация. Кариерното ориентиране включва комплекс от дейности като: консултиране, информиране, съветване, обучение по учебен предмет „Кариерно ориентиране“.	Младежи на 15 и повече години	Местно	МОН, в сътрудничество с национално признати за представителни работодателски организации и браншови организации		
2.3.4. Прилагане на системи за ранно предупреждение	Идентифициране на младежите, застрашени от преждевременно напускане на училище и индивидуална работа с всеки за мотивиране продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация.	Младежи в риск от ранно отпадане от образование	Национално и Местно (общинско, училищно ниво)	МОН; Областна и общинска администрация, органи на местно самоуправление; НСОРБ; АЗ	След приемането на План за изпълнение на Стратегия за намаляване на преждевременното напусналите образователната система (2013-2015). -От второто шестмесечие на 2014 – разработване на модел; - от началото на 2015 г. - апробиране на системата напр. в регион/и на икономическо развитие с най-висок процент на преждевременно напуснали образованието (Северозападен и/или Югоизточен) - 2016-2020 – постепенно реализиране в	-по проекти през новия програмен период със средства от ЕСФ;

					общините/училищата и в останалите региони.	
2.3.5. Нормативно регламентиране на процедурите за валидиране на компетентности, както и на гъвкави пътеки за придобиване на професионална квалификация	Изграждане на система за признаване и валидиране на компетентности, придобити от неформално образование или самостоятелно учене		Национално	МОН, в сътрудничество с национално признати за представителни работодателски организации и браншови организации		
2.3.6. Регламентиране и въвеждане на дуалната форма на обучение	Създаване на възможности за включване в дуална форма на професионално обучение за придобиване на знания и умения, отговарящи на изискванията на работните места и свързани пряко с практиката и бизнеса		Национално	МОН	2020	по проекти през новия програмен период със средства от ЕСФ;
Планирани инициативи						

2.3.7. Професионално ориентиране	Професионално ориентиране в училищата и висшите учебни заведения	Провеждане на професионално ориентиране на младежи в училищна възраст, както и на студентите	Местно ниво	РИО; МИКЦ; кариерни центрове към висшите училища, в сътрудничество с национално признати за представителни работодателски организации и браншови организации	Провеждане на информационни кампании за професионално ориентиране сред учениците в последните две години от образованието им в училищата; Кариерно информиране и насочване на студентите.	В рамките на делегираните бюджети на училищата
2.3.8. Специализирана индивидуална работа с регистрираните безработни младежи	Определяне на трудов посредник във всяка дирекция „Бюро по труда“, специализиран за работа с младежи (фокусни точки)	Всички регистрирани в бюрото по труда младежи	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	Ежедневно	N/A
2.3.9. Организиране и провеждане на младежки трудови борси	Организиране и провеждане на 63 специализирани младежки трудови борси през 2014 г. и 2015 г.	Всички младежи от общината, в която ще се проведе трудовата борса; местни работодатели, които ще разкрият нови работни места за младежи; национално представени организации на работниците и служителите и на работодателите, НПО, РИО	Местно ниво	Местна дирекция „Бюро по труда“ – водеща институция за организиране, популяризиране и провеждане; РИО, национално представени организации на работниците и служителите и на работодателите, – подкрепящи организации	През 2014 г. провеждане на 28 трудови борси за младежи През 2015 г. и всяка година до 2020г. провеждане по 35 трудови борси за младежи	N/A
2.3.10. Обмен на информация между МОН и МТСП	Обмяна на информация между МТСП и МОН по реда на сключено споразумение	Рано отпаднали от формалната образователна система	Национално ниво	МТСП и МОН – водещи институции; АЗ – подкрепяща институция	Ежегодно за периода 2014 – 2020г. получени 2 справки относно младежите, били в образование, но не продължили или отпаднали и за завършилите определена образователна степен, но не продължили в следващата	N/A
2.3.11. Създаване на центрове за кариерно развитие.	Изградени 10 центъра за кариерно развитие към дирекции „Регионална служба по заетостта“ и към ЦА на АЗ	Организиране и провеждане на „Дни на кариерата“	Национално и регионално ниво	АЗ – водеща институция, в сътрудничество с национално представителни работодателски организации и браншови организации	До края на 2014г.	Съгласно бюджета по схема „Услуги за развитие на гъвкав пазар на труда“
2.3.12. Предоставяне на	Изпълнение на национална	Ученици	Местно	Училищата	От 2015г. ежегодно до 2020г.	Съгласно

средства за деца в риск от отпадане поради неизвинени отсъствия, за финансиране закупуването на учебници, учебни помагала, карти за транспорт, културни, спортни и образователни дейности.	програма „На училище без отсъствия“, мярка „Без отсъствия“. Посредством финансиране материалното подпомагане на ученици в риск от отпадане от образователната система се мотивират тези ученици да продължат образованието си.					бюджета на програмата за всяка година от периода 2014 – 2020, финансиране от държавния бюджет
2.3.13. Съфинансиране на проекти, съвместно с бизнеса, за подобряване на специализираното оборудване в професионалните гимназии	Изпълнение на Национална програма „Модернизиране на системата на професионалното образование“, с което ще се подобрява качеството на професионалното образование и ще се осигурява пряк контакт на учениците със съвременните технологии по овладяваната професия	Ученици	Местно	Училищата Социални партньори		Съгласно бюджета на програмата за всяка година от периода 2014 – 2020 финансиране от държавния бюджет
2.3.14. Финансиране изграждането на достъпна среда за ученици със СОП	Изпълнение на национална програма „Създаване на достъпна архитектурна среда“, насочена към подобряването на достъпността в държавните училища, в които се обучават ученици в гимназиална степен, с цел подпомагане процеса за задържане на учениците със СОП в образователната система.	Ученици със специални образователни потребности	Местно	МОН, МК, МЗХ, ММС		Съгласно бюджета на програмата за всяка година от периода 2014 – 2020 финансиране от държавния бюджет
2.3.15. Инвестиране за въвеждане на съвременни технологии за достъп до информация и обучение	Изпълнение на Национална програма „Информационни и комуникационни технологии в училище“ с цел въвеждане на съвременните технологии за достъп до информация и обучение, което е допълнителна мотивация за учениците да участват в образователния процес	Ученици	Местно	Училищата		Съгласно бюджета на програмата за всяка година от периода 2014 – 2020 финансиране от държавния бюджет
2.3.16. Младежки информационно-консултантски центрове	Изпълнение на подпрограма 1: Развитие на мрежата от Младежки информационно-консултантски центрове (МИКЦ) в рамките на Национална програма за младежта (2011 – 2015 г.) МИКЦ ще предлагат пакет от услуги за младежите, които не учат и не работят, в т.ч. идентифициране на тези младежи.	Младежи на възраст от 15 до 29 г.	Местно	НПО, изпълняващи услугата МИКЦ	Стартиране на процедура по Националната програма за младежта (2011-2015) по подпрограма 1: Развитие на мрежата от МИКЦ за избор на доставчици на услугата през месец януари 2014 г. Стартиране на дейността по доставка на услугата – месец март 2014 г.	400 лв. на 1 активизиран млад човек, 80 активизирани младежи годишно от всеки МИКЦ. Средствата се осигуряват по схема за изпълнение на

					Гаранцията за младежта
2.3.17. Включване в ограмотяване	Включване на неграмотни младежи в обученията за достигане на общообразователния минимум, определен за начален етап на основно образование, по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката (по учебните предмети „български език и литература“, „математика“, „човекът и обществото“, „човекът и природата“)	Младежи на възраст от 15 до 29 г.	Местно	МОН, училищата	2014 г. – в рамките на схема по ОП РЧР 2007 – 2013 г. От 2015 г. – по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“

2.4 Подкрепящи мерки за интегриране на пазара на труда

В България законодателно са регламентирани и е натрупан опит в приложението на различни мерки и действия за повишаване на шансовете за заетост и бъдещо интегриране на пазара на труда, като те ще се прилагат с по-добро качество и по-широк обхват за постигането на търсения ефект от Гаранцията. В целевата група на прилаганите програми, мерки и схеми ще се определи запазена квота за младежи до 25г. За изпълнение на Гаранцията за младежта от началото на 2014 г., ще се прилагат програмите и мерките, насочени към младежите, които са доказали своята ефективност и към които интересът от страна на работодателите и младежите е голям. В същото време ще стартира и работата по разработване на нови програми и схеми за младежи в тясно сътрудничество със социалните партньори и всички ключови институции.

Мерките и действията за интервенции ще бъдат разнообразни и ще бъдат определени в зависимост от профила на младежа:

- *Обучение за ограмотяване.* За младежите, които са с ниски равнища на основни знания по четене, писане, математика и др. (неграмотни лица), поради преждевременно напускане на системата на формалното образование, ще се предостави възможност за придобиване на знания, съответстващи на началната степен на основното образование с цел ограмотяване и получаване на достъп до обучение за професионална квалификация. На тези младежи ще се предостави възможност за връщане обратно и интегриране в образователната система или за включване в съкратени като продължителност образователни програми (курсове за ограмотяване).
- *Обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности,* търсени на пазара на труда. На всеки младеж без квалификация или с идентифицирани потребности за допълване и развиване на притежаваната от него професионална квалификация или за преквалификация ще се предостави възможност за включване в професионално обучение за придобиване на знания и умения по професии, търсени на пазара на труда. За допълване на професионалните знания и умения ще се предостави възможност и за обучение за придобиване на ключови компетентности. Широко ще се използват ваучерите за обучение, като по този начин младежите с помощта на трудовите посредници ще могат да избират обучаващи институции.
- *Подкрепа за намиране на работа на първичния пазар на труда.* Младежите ще получават информация и насочване към работни места, съответстващи на профила им. Младежите ще могат да се включат в кратки обучения за запознаване с трудовите и осигурителни права и задълженията, които ще имат при започване на работа.
- *Подкрепа за създаване на работни места* за наемане на безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда. Подкрепата ще се изразява в предоставяне на работодателите на различни финансови субсидии. Плащанията могат да включват покриване на трудово възнаграждение на наетия младеж; поемане на социални и здравни плащания, които са дължими за сметка на работодателя, за транспорт до работното място и др. Насърчаването на работодателите да наемат безработни младежи е важен инструмент в усилията за осигуряване на (първа) заетост за младежите, придобиване на първи професионален опит, изграждане на трудови навици и трудова дисциплина. Субсидираната заетост е ефективен инструмент за осигуряване на работа на младежи, които трудно биха се реализирали на първичния пазар на труда, поради липса на професионална квалификация, умения, продължително безработни са или са неактивни. Субсидиите ще бъдат за оределен период и с ангажименти за работодателя (например допълнителен период на заетост след субсидирания) и за младия човек (например задължение за включване в обучение преди започване на работа) с оглед гарантиране на ефективност на изразходваните средства.

- *Осигуряване на стажуване на работно място за младежи с образование и квалификация.* Ще се прилагат широко стажантските програми и мерки, насочени към осигуряване на работни места за стажуване на младежи със завършено средно образование, висше образование и/ или курсове за придобиване на професионална квалификация. Работни места за стажуване ще се предлагат в частния бизнес и в държавната администрация. С промени в Кодекса на труда през 2014г. ще се регламентира трудов договор за стажуване.
- *Осигуряване на чиракуване за младежи с ниско образование и без квалификация,* които не желаят да се включат в образование и курсове за обучение. Работодателите, които назначават на работа за чиракуване младежи под ръководството на наставник ще получават субсидии за трудовото възнаграждение и дължимите осигуровки на чирака и за допълнително възнаграждение на наставника.
- *Субсидиране на временна заетост за младежи от региони, в които безработицата е висока и същевременно икономическата (публична и частна) инфраструктура е слабо развита.* Работодателите, които наемат младежи за временна работа в общополезни дейности или в частния сектор ще ползват субсидии за техните трудови възнаграждения и осигуровки, като това се отнася за специфична група младежи (с начално и по-ниско образование, без професия и специалност), които нямат друг шанс за включване в заетост. Съчетаването на временната заетост с предоставянето на стимули и възможности за обучение ще бъде инструмент за устойчива интеграция на младежите на пазара на труда.
- *Подкрепа за териториална мобилност в страната при търсене и започване на работа.* Ще се предоставят финансови стимули, насърчаващи и подпомагащи териториалната мобилност на младежите с цел работа, които ще включват поемане на разходи за ежедневен транспорт до работното място (когато то е различно от мястото на живеене) или за преместване и установяване в ново населено място поради започване на работа.
- *Предоставяне на услуги от мрежата на европейските служби за заетост (EURES).* В рамките на мрежата ще се предоставят информация, консултации и назначения на младежи, които желаят да започнат работа в друга държава в ЕС, а също така на работодатели, които желаят да наемат кадри в трансграничен план. Посредством интернет портала на EURES ще се организира обмен на кандидати за работа/стажове и предложения за работа. От 2014 г. се предвижда използването на портала на EURES и като платформа за реални назначения в ЕС, както и за места за обучения и стажове. Ще се използват и новите възможности на „он-лайн“ базираната Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO). Службата по заетостта ще използва ESCO да открива съответствия между автобиографиите на търсещите работа младежи и свободните работни места в цяла Европа. Базата от умения/ компетентности на ESCO ще позволи срещането на търсене и предлагане на работа въз основа на сравняване на набора от притежаваните умения от младежите и търсени умения от работодателите.
- *Подкрепа за стартиране на собствен бизнес от младите хора с високо образование и квалификация, които имат мотивация и бизнес идеи.* За създаване на собствен бизнес младежите ще бъдат подкрепяни чрез предоставяне на грантови схеми, заеми, средства за инвестиции. Освен финансиране, младежите ще могат да ползват комплекс от услуги, подпомагащи стартирането на бизнес: предоставяне на достъпна и разбираема информация за конкретни схеми, които ще се прилагат за насърчаване предприемачеството на младежите; ориентиране и консултиране за изясняване на бизнес идеята; прилагане на опростени подходи и помощ за разработване на бизнес план и

кандидатстване за получаване на финансиране; бързо одобряване на плана и подпомагащо проследяване на изпълнението му; включване в обучение за придобиване на знания и умения за управление на МСП; оказване на консултантска помощ в началния етап на работа на новосъздаденото предприятие.

Посочените мерки и действия за интервенции ще се изпълняват чрез съгласувани действия на отговорните институции и организации, сред които бюрата по труда, училищата, центровете за професионално обучение, национално представените организации на работниците и служителите и на работодателите, младежки организации, НПО, организации за местно икономическо развитие, центрове за информация и професионално ориентиране, институциите, ангажирани с разработване и провеждане на политиката за младежите, местните власти и др.

Таблица 2.4: Ключови реформи и инициативи за интеграция на пазара на труда

Име на реформата/инициативата	Ключова/и цел/и	Целеви групи, различни от описаната (ако има такива)	Скала	Име и роля на водещата институцията/организацията и партньорите	Времева рамка за изпълнение	Разходи за изпълнение, ако е приложимо
Планирани реформи						
2.4.1. Промени в Кодекса на труда за регламентиране на нов вид трудов договор – за стажуване	Нормативно регламентиране на договора за стажуване, което ще спомогне за осигуряване на качествени стажове и за защита трудовите права на стажантите.	Младежи до 29 години, които са придобили или придобиват степен на професионална квалификация по дадена професия или на висше образование, но не притежават професионален опит и трудов стаж по същата професия или специалност.	Национално	МТСП	Приемане на законопроекта от Народното събрание през 2014 г.	N/A
Планирани инициативи						

2.4.2. Изготвяне на индивидуален план за действие	Изготвени индивидуални планове за действие - в деня на регистрацията се стартира разработването на индивидуален план за действие, който се допълва при всяко посещение на младежа в бюро по труда. При попълването се използва системата за профилиране. В плана за действие ангажименти поемат, както трудовия посредник, така и младежа.	За всеки младеж, регистриран в дирекция „Бюро по труда“	Местно	Дирекции „Бюро по труда“	Ежедневно	В рамките на средствата за текуща издръжка на Агенцията по заетостта, заложи в държавния бюджет за съответната година.
2.4.3. Професионално ориентиране	Провеждане на професионално ориентиране на безработни младежи в дирекциите „Бюро по труда“ или в лицензирани институции по реда на ЗПОО.	Насочване към центрове за информиране и професионално ориентиране или осъществяване на информиране и консултиране на всеки регистриран безработен младеж до 25 г. в дирекции „Бюро по труда“	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	До края на 2014 г. на всеки новорегистриран в бюро по труда младеж до 24 г. вкл. ще бъде предоставено професионално ориентиране	За 2014г. в рамките на средствата за текуща издръжка на Агенцията по заетостта, заложи в държавния бюджет За периода 2015 – 2020 - НПДЗ за съответната година - Държавен бюджет
2.4.4. Мотивационно обучение	Включване в групово мотивационно обучение	За всеки регистриран в бюро по труда младеж.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	За 2014г. в рамките на средствата за текуща издръжка на Агенцията по заетостта, заложи в държавния бюджет За периода 2015 – 2020 - НПДЗ за съответната година - Държавен бюджет	
2.4.5. Насочване към работни места на първичния пазар на труда	Подбор на младежи, съобразно заявените свободни работни места на първичния пазар на труда и насочването им към тях.	За всеки регистриран в бюро по труда младеж.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	Ежедневно	В рамките на средствата за текуща издръжка на Агенцията по заетостта, заложи в държавния бюджет.
2.4.6. Субсидиране на работните заплати за "първа работа"	Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода между образованието и пазара на труда	Младежи до 29 г. без трудов стаж по специалността, които са завършили висше образование (дипломирани) и са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	Програма „Старт на кариерата“ Компонент 1	НПДЗ за съответната година - Държавен бюджет
2.4.7. Субсидии за работодателите да наемат безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда (чл. 36 ал. 1 и чл. 36 ал. 2 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места, на които да назначават младежи	Безработни младежи до 29-годишна възраст, вкл. с трайни увреждания, военноинвалиди, младежи от социални заведения, завършили образованието си; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година - Държавен бюджет	
2.4.8. Субсидии за	Насърчаване на	Безработни младежи до 29-	Местно	Дирекции	НПДЗ за съответната година - Държавен бюджет	

работодателите да наемат безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда (чл. 36а от ЗНЗ)	работодателите да разкриват работни места на непълно работно време, на които да назначават продължително безработни младежи	годишна възраст с непрекъсната поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца	ниво	„Бюро по труда“	
2.4.9. Субсидии за работодателите да наемат безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда (чл. 36б от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места, на които да наемат безработни младежи до 29-годишна възраст, завършили средно или висше образование и без трудов стаж	Безработни младежи до 29-годишна възраст, завършили средно или висше образование и без трудов стаж; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година -Държавен бюджет
2.4.10. Субсидии за работодателите да наемат безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда, за стажуване (чл. 41 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване, на които да наемат безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда	Безработни младежи до 29-годишна възраст, придобили през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност и без трудов стаж по тази професия; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година -Държавен бюджет
2.4.11. Субсидии за работодателите да наемат за чиракуване безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда (чл. 41а от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат за чиракуване, под ръководството на наставник, безработни младежи, регистрирани в бюрата по труда	Безработни младежи до 29-годишна възраст с основно или по-ниско образование и без квалификация; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година -Държавен бюджет
2.4.12. Осигуряване на средства за професионална квалификация и ключови компетентности	Повишаване пригодността за заетост на младежите посредством включването им в курсове за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности	Младежи до 29 г.; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година -Държавен бюджет
2.4.13. Предоставяне на грантове за стартиране на самостоятелен бизнес; предоставяне на средства за обучение, както и за консултантски услуги (чл. 49 от ЗНЗ)	Насърчаване на безработни лица да започнат самостоятелна стопанска дейност като създадат микропредприятия	Безработни лица, вкл. младежи с одобрен бизнес проект; приоритетно включване на младежи до 24 годишна възраст вкл.	Местно ниво	Дирекции „Бюро по труда“	НПДЗ за съответната година -Държавен бюджет

<p>2.4.14. Подпомагане на трудовата мобилност посредством използване информация от базите данни, публикувани в EURES портала (European job mobility portal), както и информация и консултации, предлагани от над EURES съветниците</p>	<p>Използване възможностите на мрежата EURES, както за информация относно обявени свободни работни места и документи за кандидатстване, така и относно възможностите за образование и професионално обучение в ЕС</p>	<p>Безработни лица, вкл. младежи</p>	<p>Национално, регионално и местно</p>	<p>ЦА на АЗ – 3 EURES съветника; Дирекции РСЗ – 5 EURES съветника; Дирекции „Бюро по труда“ – 11 EURES съветника</p>	<p>В рамките на средствата за текуща издръжка на Агенцията по заетостта, от държавния бюджет</p>	
<p>2.4.15. Разработване на схеми за изпълнение на Гаранцията за младежта по ОП РЧР 2014-2020</p>	<p>Предоставяне на професионално ориентиране и кариерно консултиране; включване в обучения – мотивационно, за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности; Предоставяне на предложение за работа на първичния пазар, за чиракуване или стажуване; Насърчаване на териториалната мобилност за намиране на работа, както и при започване на работа в населено място, различно от местоживееенето. Предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения; предоставяне на финансова подкрепа за стартиране на самостоятелна заетост; предоставяне на специализирани консултантски услуги на самостоятелно заети лица по въпроси, свързани с развитието на бизнеса</p>	<p>Регистрирани безработни младежи до 29 г. включително; младежи до 29 г. вкл., които не работят и не учат</p>	<p>Национално</p>	<p>АЗ</p>	<p>До края на 2014 г. стартирана схема</p>	<p>2014 – 2020 г.: 231 276 000 лв.; 2014 г. – 60 000 000 лв.</p>
<p>2.4.16. Стимулиране на работодателите да наемат безработни до 29-годишна възраст, като им се осигури подкрепа за инвестиционните разходи,</p>	<p>Схема „Ново работно място“ по ОП РЧР 2007-2013: повишаване пригодността за заетост на младежи от целевата група посредством включването им в обучения за</p>	<p>Безработни младежи до 29-годишна възраст, регистрирани в дирекции „Бюро по труда“.</p>		<p>АЗ</p>	<p>2014</p>	<p>10 000 000 лв.</p>

свързани със създаването на нови работни места за целевата група и разходите за труд.	професионална квалификация или ключови компетентности и последващо включване в заетост при работодатели, получили средства за създаването на нови работни места.					
2.4.17. Предоставяне на финансови стимули на работодателите за наемане на безработни младежи до 29 г., за период до дванадесет месеца, но не по-малко от 6 месеца, на работодатели, наели на съществуващи свободни работни места успешно завършили обучението лица	Схема „Първа работа“ по ОП РЧР 2007-2013: Осигуряване на заетост на млади безработни до 29-годишна възраст, посредством предоставяне на стимули на работодателите за тяхното наемане. За голяма част от целевата група това е първо работно място, поради което по операцията лицата се включват в подходящо професионално обучение или обучение по ключови компетенции в зависимост от потребностите на работодателя. Широкият кръг на допустимите обучения позволява да бъдат обхванати голям брой безработни младежи, независимо от тяхното образование и квалификация и дава възможност за адекватна подготовка спрямо нуждите на бизнеса за конкретната позиция.	Безработни младежи до 29-годишна възраст, регистрирани в дирекции „Бюро по труда“.		A3	2014	12 000 000 лв.
2.4.18. Осигуряване на стажуване за 6 месеца на младежи по тяхната специалност, при работодател, с определени от него наставници,	Схема „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможности за стаж“: Повишаване на конкурентоспособността на младежите чрез стажуване по специалността, което улеснява прехода от образование към заетост и води до натрупване на първи професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, изискващи определен опит,	Безработни младежи до 29 г., регистрирани в дирекции „Бюро по труда“, завършили средно или висше образование (дипломирани), без трудов стаж по специалността.		A3	2014г.	8 000 000 лв.

3. Финансиране

Изпълнението на настоящия план ще се финансира със средства от държавния бюджет (в рамките на средствата за издръжка на АЗ и по НПДЗ за съответната година), от ЕСФ, включително посредством Инициативата за младежка заетост, в рамките на изпълнението на ОП РЧР, както и със средства от работодателите.

- *Финансиране от държавния бюджет в рамките на средствата за издръжка на АЗ:* изготвянето на индивидуални планове за действие за всеки новорегистриран младеж до 24 г. включително ще се осъществява от трудовите посредници в бюрата по труда. В рамките на бюджета за издръжка на АЗ през 2014 г. са предвидени средства в размер на 1 125 000 лв. за изготвяне на индивидуален план за действие на 75 000 новорегистрирани младежи до 24 г. вкл. Със средства в размер на 250 000 лв. от издръжката на АЗ през 2014 г. ще бъде финансирано и провеждането на мотивационно обучение за 14 000 младежи.

Общият размер на средствата от държавния бюджет, които ще бъдат осигурени в рамките на средствата за издръжка на АЗ в периода 2014 – 2020 г. за изготвяне на индивидуални планове за действие за всеки новорегистриран младеж и за провеждане на мотивационно обучение ще бъдат в размер на 10.9 млн. лв.

- *Финансиране от държавния бюджет по НПДЗ:* в периода на изпълнение на Плана – 2014-2020 г., ще бъдат осигурени средства в размер на 388 972 695 лв., в рамките на бюджета за изпълнение на активната политика на пазара на труда (съобразно НПДЗ за съответната година). Със средствата от държавния бюджет ще се финансира субсидирането на заетост, стажуване, чиракуване и обучение на безработните младежи, регистрирани в бюрата по труда, като в програмите и мерките, които не са специално насочени към младите хора, младежите също ще бъдат приоритетна целева група за включване. До 30 % от включените в програми и мерки за заетост и обучение ще бъдат младежи до 29 г. Предвиденото финансиране в рамките на НПДЗ през 2014 г. е в размер на 21 900 000 лв., с които ще бъде осигурена заетост на 7 хил. младежи до 29 г. и около 4 хил. младежи ще бъдат включени в обучение.

Общо в периода 2014 – 2020 г., съобразно направените разчети в Актуализираната стратегия по заетостта на Р България (2013-2020 г.) за финансиране на активната политика на пазара на труда, с предвидените средства в размер на 388 972 695 лв. се очаква включването в заетост и обучение на повече от 150 хил. младежи.

- *Финансиране от ЕСФ:* изпълнението на настоящия план ще бъде подкрепено финансово и със средства от ЕСФ - в контекста на ОП РЧР, и по реда на Youth Employment Initiative. Общият размер на средствата за периода 2014 -2020 г. е около 329 176 000 лв., с които ще се финансират и схеми за Гаранция за младежта. Изпълнението на първата схема за изпълнение на Гаранцията за младежта ще стартира през 2014 г. и ще включва модули за активиране на неактивни (вкл. от групата NEETs), предоставяне на обучение и субсидиране на заетост, чиракуване и стажуване. За изпълнение на схемата през 2014 г. са предвидени 60 000 000 лв., с които може да се осигури заетост и/или обучение на 20 000 младежи до 29 г. В допълнение, през 2014 г. ще продължи изпълнението и на три схеми по ОП РЧР 2007-2013 г., в които нововключените младежи ще са 1 270 , а средствата са 30 000 000 лв.
- В резултат от работата на трудовите посредници с регистрираните безработни младежи, около 10 % (около 7.5 хиляди през 2014 г.) от тях ще започнат работа на първичния пазар на труда. Средствата на работодателите, с които ще финансират тази заетост са приносът на бизнеса към изпълнението на настоящия план. Предвиденото национално финансиране е от бюджета за издръжка на АЗ и през 2014 г. е в размер на 1 000 000 лв. Общо за периода 2014-2020 г. средствата са в размер на 9 100 000 лв.

Таблица 3: Финансиране

Наименование на инициативата	Срок за който е планирано финансирането	Ресурси & нива на финансиране*					Брой планирани бенефициенти (когато е приложимо)			Цена на получателя (когато е приложимо)
		EU/ESF/YEI	Национални фондове, включително съфинансиране	Регионални / местни фондове	Фонд на работодателя	Други (моля посочете)	Мъже	Жени	Общо	
Планирани инициативи										
2014 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2014		1 125 000				36 750	38 250	75 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2014		250 000				6 000	8 000	14 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2014		1 000 000				3 800	3 700	7 500	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2014		21 900 000				5 200	5 800	11 000	
2.4.16.-2.4.18.Схеми по ОП РЧР 2007-2013: "Ново работно място", „Първа работа“, „Създаване на заетост на младежите чрез осигуряване на възможности за стаж“	2014	30 000 000					622	648	1 270	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2014	60 000 000					9 800	10 200	20 000	
Общо		90 000 000	24 275 000	0	0	0	62 172	66 598	128 770	
2015 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2015		1 150 000				34 300	35 700	70 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2015		300 000				6 370	6 630	13 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2015		1 100 000				3 920	4 080	8 000	

2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2015		34 650 000				8 143	9 182	17 325	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2015	45 000 000					6 485	6 750	13 235	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)		4 900 000					1 000	1 041	2 042	
Общо		49 900 000	37 200 000	0	0	0	60 218	63 384	123 602	
2016 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2016		1 175 000				32 500	32 500	65 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2016		350 000				5 880	6 120	12 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2016		1 200 000				4 018	4 182	8 200	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2016		54 450 000				11 176	12 603	23 779	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2016	30 000 000					4 083	4 250	8 333	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)		5 600 000					1 055	1 098	2 154	
Общо		35 600 000	57 175 000	0	0	0	58 713	60 754	119 467	
2017 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2017		1 200 000				29 400	30 600	60 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2017		400 000				6 125	6 375	12 500	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2017		1 300 000				4 165	4 335	8 500	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2017		59 895 000				11 490	12 956	24 446	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2017	25 000 000					3 224	3 355	6 579	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)	2017	8 400 000					1 470	1 530	3 000	
Общо		33 400 000	62 795 000	0	0	0	55 873	59 152	115 025	

2018 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2018		1 225 000				26 950	28 050	55 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2018		450 000				5 390	5 610	11 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2018		1 400 000				4 263	4 437	8 700	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2018		65 884 500				11 812	13 320	25 131	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2018	25 000 000					3 063	3 188	6 250	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)	2018	12 600 000					2 058	2 142	4 200	
Общо		37 600 000	68 959 500	0	0	0	53 535	56 746	110 281	
2019 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2019		1 300 000				24 500	25 500	50 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2019		300 000				4 900	5 100	10 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2019		1 500 000				4 361	4 539	8 900	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2019		72 472 950				12 143	13 693	25 836	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2019	25 000 000					2 976	2 976	5 952	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)	2019	15 400 000					2 358	2 454	4 813	
Общо		40 400 000	75 572 950	0	0	0	51 238	54 263	105 501	
2020 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2020		1 325 000				22 050	22 950	45 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2020		350 000				4 900	5 100	10 000	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2020		1 600 000				4 459	4 641	9 100	

2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2020		79 720 245				12 483	14 077	26 560	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2020	21 276 000					2 369	2 466	4 835	
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2014-2020)	2020	21 000 000					3 026	3 150	6 176	
Общо		42 276 000	82 995 245	0	0	0	49 288	52 384	101 672	
2014 - 2020 г.										
2.4.2. Изготвяне на индивидуални планове за действие	2014-2020	0	8 500 000	0	0	0	206 450	213 550	420 000	
2.4.4. Мотивационно обучение	2014-2020	0	2 400 000	0	0	0	39 565	42 935	82 500	
2.4.5. Устройване на работа на младежи на първичния пазар	2014-2020	0	9 100 000	0	0	0	28 986	29 914	58 900	
2.4.6.-2.4.13. Осигуряване на заетост, обучение, стажуване и чиракуване, финансирано със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда	2014-2020	0	388 972 695	0	0	0	72 447	81 632	154 079	
2.4.15. Схеми за изпълнение на Гаранция за младежта (ОП РЧР 2014-2020)	2014-2020	231 276 000	0	0	0	0	32 000	33 185	65 185	0
Схеми за обучение и заетост (ОП РЧР 2007-2013; ОП РЧР 2014-2020)	2014-2020	97 900 000	0	0	0	0	11 591	12 064	23 654	
Общо		329 176 000	408 972 695	0	0	0	391 039	413 279	804 318	

* Финансирането се основава на Актуализирана стратегия по заетостта на Р България 2013 - 2020 г. и Проекта на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.

4. Оценка и непрекъснато подобряване на схемите

На ниво ЕС, Европейската комисия (ЕК) ще наблюдава прилагането на схеми за Гаранция за младежта посредством многостранното наблюдение на Комитета по заетостта (EMCO) в рамките на Европейския семестър. В допълнение, в съответствие с препоръката на Съвета на ЕС, мрежата на обществените служби по заетостта, с подкрепа от страна на ЕК, ще продължи да наблюдава и да докладва за изпълнението и резултатите от схемите за Гаранцията за младежта, по които обществените служби работят. Мониторингът ще съдържа три елемента: 1) актуализиране на Проучването на бизнес модела на обществените служби за заетост (ОСЗ) като се добавят фишове на държавите през 2014 г., както и специален младежки модул; 2) продължаване на самооценката за капацитета на ОСЗ за изпълнение на Гаранцията за младежта с акцент върху основните дейности на ОСЗ; 3) качествена оценка и оценка на въздействието на мерките за младежи, изпълнявани от ОСЗ, изброени в Каталога с мерки за изпълнение на Гаранцията за младежта, както и за други мерки, изпълнявани от ОСЗ.

За да се осигури ефективното използване на ресурсите, държавите-членки следва да гарантират оценяването и непрекъснатото подобряване на изпълняваните мерки, дефинирани в контекста на Гаранцията за младежта, така че да постигнат целите си.

Планирани оценки (за нефинансовите аспекти) структурни реформи

Съгласно Актуализираната стратегия по заетостта на Р България 2013-2020 г., най-малко веднъж на 3 години ще се провежда брутна оценка на ефекта от изпълнението на програмите и мерките за заетост и обучение, финансирани със средства от държавния бюджет и нетна оценка – най-малко веднъж на 5 години.

Таблица 4: Планирани оценки на инициативи и на финансовите аспекти на реформите

Индикатор	Целева група (или еквивалентна)	Резултати за бенефициентите	Източници на информация
1.Индикатори на макро ниво			
Брой безработни до 24 г. вкл., регистрирани в бюрата по труда	-	-	Агенция по заетостта
Брой активирани лица до 24 г., регистрирани в бюрата по труда	-	-	Агенция по заетостта
Регистрирани безработни младежи до 24 г. включително, от тях: - с предишна заетост - от системата на образованието - напуснали образователната система и нерегистрирани като безработни	-	-	Агенция по заетостта
Брой безработни до 29 г. вкл., регистрирани в бюрата по труда	-	-	Агенция по заетостта
Брой безработни 15-24 г.	-	-	Национален статистически институт
Коефициент на безработица 15-24 г.	-	-	Национален статистически институт
Коефициент на безработица 15-29 г.	-	-	Национален статистически институт
Брой лица, които не работят и не учат 15-24 г.	-	-	Национален статистически институт
Дял на лицата, които не работят и не учат 15-24 г	-	-	Национален статистически институт, Евростат
2. Индикатори за изпълнение			
2.1.Професионално ориентиране	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи, получили професионално ориентиране до 29 г. вкл. до 24 г. вкл.	Агенция по заетостта
2.2.Брой отправени предложения от тях за:	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи, получили предложение за обучение или заетост до 29 г. вкл. до 24 г. вкл.	Агенция по заетостта
Обучение - мотивационно обучение -ограмотяване -ключови компетентности -професионална квалификация - за започване на самостоятелна стопанска дейност	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи, получили предложение за обучение до 29 г. вкл. до 24 г. вкл. - мотивационно обучение -ограмотяване -ключови компетентности -професионална квалификация - за започване на самостоятелна стопанска дейност	Агенция по заетостта
Заетост -на първичен пазар -субсидирана заетост -стажуване -чиракуване -самостоятелна стопанска дейност	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи, получили предложение за заетост до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл. на първичен пазар -субсидирана заетост -стажуване -чиракуване -самостоятелна стопанска дейност	Агенция по заетостта
2.3. Брой младежи, включени в:			
Обучение - мотивационно обучение	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл., включени в	Агенция по заетостта

-ограмотяване -ключови компетентности -професионална квалификация - за започване на самостоятелна стопанска дейност		- мотивационно обучение -ограмотяване -ключови компетентности -професионална квалификация - за започване на самостоятелна стопанска дейност	
Заетост -на първичен пазар -субсидирана заетост -стажуване -чиракуване -самостоятелна стопанска дейност	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл., включени в заетост от тях: -на първичен пазар -субсидирана заетост -стажуване -чиракуване -самостоятелна стопанска дейност	Агенция по заетостта
2.4. Териториалната мобилност на безработни лица	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл. използвали териториалната мобилност	Агенция по заетостта
2.5. Трудовата мобилност чрез EURES	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл., възползвали се от възможностите на EURES	Агенция по заетостта
2.6. Схема „Гаранция за младежта” по ОП РЧР 2014-2020	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.	Безработни младежи до 29 г. вкл. и до 24 г. вкл., включени в схемата	Агенция по заетостта
3. Индикатори за резултат			
Регистрирани отново в бюрата по труда след изтичане на срока на договора за заетост	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.		Агенция по заетостта
Участници, които 6 месеца след напускане на операцията имат работа, вкл. са самостоятелно заети	Безработни младежи до 29 г. вкл., Безработни младежи до 24 г. вкл.		Национална агенция за приходите